

Wechseln Sie zu Deutsch Sprache?
Deutsch Ne díky

Hra

Zajímavosti

Mapa světa

Videa

Evropa

PRAHA

Terezín

Koncentrační tábor Terezín

7.0

 Návštěvníci
1 900

BYL JSEM ZDE

CHCI NAVŠTÍVIT

Like

1.3K

+18°

+14° +23°

Telefon

+420 416 782 225

Web

www.pamatnik-terezin.cz

Otevírací doba

Mon-Sun

9:00 AM-5:00 PM

Adresa

0.1km from Malá pevnost

305, 411 55 Terezín,

Česká republika

Souřadnice

50.51390, 14.16579

N50° 30'50", E14° 9'56"

Tipps: Bewegung im Alltag
Neuburger & seine kleinen Helfer. Zum
Thema Essen, Bewegung & Glück!

Koncentrační tábor Terezín

[editovat](#)[historie](#)[Hledat hotely](#)

Koncentrační tábor Terezín je souhrnné označení nacistických represivních zařízení zřízených za druhé světové války za pevnostními zdmi a valy Terezína. Jednalo se o věznici gestapa (v Malé pevnosti, od června 1940) a o židovské ghetto (v Hlavní pevnosti, od listopadu 1941).

Poort naar Kleine Vesting (strafkamp van de Gestapo) – Sander ten Hoopen @ Flickr

Destinace

Terezín

Datum příjezdu

27

Jul '16

Datum odjezdu

3

Aug '16

 Zatím neznám konkrétní

termín

HLEDAT

via [Booking.com](https://www.booking.com)

Brána v Malé pevnosti

link= link=

Lokalizace tábora Terezín

Koncentrační tábor Terezín je souhrnné označení nacistických represivních zařízení zřízených za druhé světové války za pevnostními zdmi a valy Terezína. Jednalo se o věznici gestapa (v Malé pevnosti, od června 1940) a o židovské ghetto (v Hlavní pevnosti, od listopadu 1941).

[editovat] Historie Terezína do roku 1939

Plán pevnosti z roku 1790 Pevnost Terezín byla založena v roce 1780 Josefem II. Její stavba trvala pouhých 10 let, v roce 1790 proběhlo přezkoušení zavodňovacího systému a pevnost byla prohlášena za bojeschopnou. Postavena byla na strategickém místě soutoku Labe a Ohře a měla sloužit jako obranná pevnost před vpády Prusů (druhé strategické místo nejčastějších vpádů Prusů do českého prostoru byl soutok Labe a Metuje, zde byla založena pevnost Ples, dnes

Josefov). Ve své době představovala vrchol fortifikačního umění (nejmodernější pevnost v rámci Rakouska). Rychlý vývoj vojenské strategie však způsobil, že terezínská pevnost nebyla nikdy vojensky využita - Prusové ji totiž jednoduše obcházeli. V r. 1888 (po uzavření příměří mezi Rakouskem-Uherskem a Německem) byl proto pevnostní statut Terezína zrušen, zůstal mu však statut města posádkového (vojsko zde nakonec zůstalo až do 90. let 20. století). Pevnost se skládá ze dvou částí - Hlavní (velké) pevnosti a Malé pevnosti. Malá pevnost už od svého založení sloužila jako vojenská trestnice a i nadále byla využívána jako vězení. Už za 1. světové války tu byly vězněny tisíce politických vězňů a válečných zajatců (Rusů, Italů, Srbů, Rumunů), mezi nimi také Gavrilo Princip.^[1]

Terezín — ironmanixs @ Flickr

[editovat] Terezín ve 40. letech 20. století

Nacisté brzy poznali výhody, které jim terezínská pevnost skýtala. 10. června 1940 získalo vězňů v Malé pevnosti gestapo a zřídilo zde vězení pro politické vězně (Pankrác již tehdy nestačila náporu vězňů). 24. listopadu 1941 bylo v Hlavní pevnosti vytvořeno židovské ghetto.

Obě zařízení fungovala nezávisle na sobě - jen v několika bodech zde probíhala trvalá spolupráce (vězni z ghetta provinivší se významně proti táborovému řádu byli odesíláni na Malou pevnost, kde pro ně byly připraveny podmínky rovnající se vyhlazovacím táborům na Východě; naopak mrtvá těla z Malé pevnosti byla převážena a spalována v krematoriu ghetta apod.)^[2]

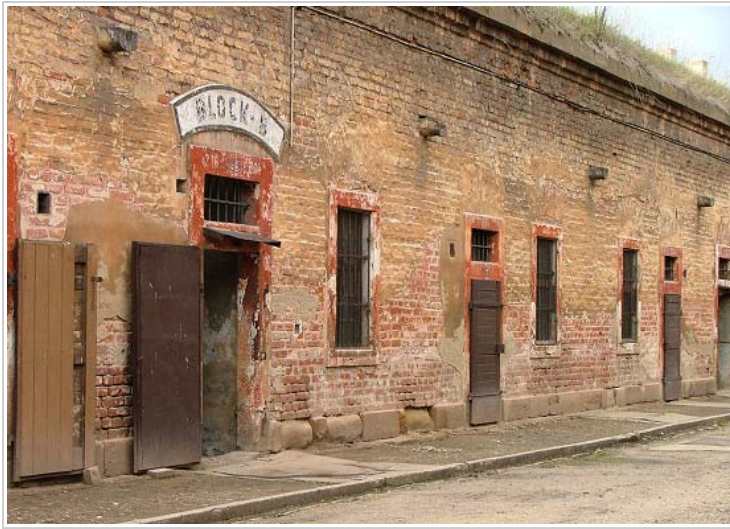
[editovat] Ghetto Theresienstadt (Hlavní pevnost)

[editovat] Příprava na ghetto

Jakmile byl Reinhard Heydrich jmenován do funkce zastupujícího říšského protektora (27. září 1941), začal se intenzivně věnovat konečnému řešení židovské otázky na území Protektorátu Čechy a Morava (ve věci urgoval sám Hitler). Velmi brzy bylo rozhodnuto, že na území Protektorátu vznikne „sběrný a průchozí tábor“ pro židovské obyvatelstvo (podle Norimberských zákonů). Z několika možností (např. Himmler prosazoval město Tábor, čímž chtěl pokořit vlastenectví Čechů) byl vybrán Terezín, který byl z několika důvodů pro nacisty k tomuto účelu výhodný:

- pevnostní valy znesnadňovaly útěk vězňů
- 11 kasárenských budov umožňovalo umístit sem velké množství lidí
- samotné město je vystavěno symetricky, rovné, široké ulice umožňovaly dobrý přehled o tom, co se ve městě děje
- blízko Terezína leží Bohušovice nad Ohří, jimiž procházela důležitá kolej z Prahy do Ústí nad Labem - tudy mohly transporty Židů přijíždět i odjíždět
- Terezín ležel na hranicích Protektorátu s Říší, poblíž nebylo žádné velké město
- v Malé pevnosti již fungovala věznice gestapa, v případě nutnosti mohla být využita její nacistická posádka

Jistou nevýhodou bylo, že v Terezíně (vedle posádky Wehrmachtu, která byla převelena) žilo ještě civilní obyvatelstvo (asi 3500 občanů).^[3]

Small Fortress, Terezin, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

[editovat] Stručná historie ghetta

Pro přípravu budoucího ghetta využili nacisté *Židovskou náboženskou obec v Praze* (dále ŽNO). Tvrdili jí totiž, že Terezín bude táborem, v němž bude židovské obyvatelstvo Protektorátu internováno, ale nebude transportováno na Východ. ŽNO tak velmi rychle (protože první transporty už odjížděly z Prahy a Brna) zorganizovala první, speciální transport do Terezína nazvaný *Aufbaukommando (Komando výstavby)*, složený z 342 mladých mužů-řemeslníků.^[4] Ten měl za úkol připravit kasárny pro příchod velkého počtu lidí. Aufbaukommando přijelo do Terezína **24. listopadu 1941** a toto datum je považováno za termín založení ghetta Terezín. Již týden po příjezdu komanda výstavby začaly přijíždět další transporty a byly umístovány v nepřipravených kasárnách. V prvních měsících existence ghetta byli vězni hlídáni nacisty a českými četníky v kasárnách - mluvíme o období *uzavřeného ghetta*. Reinhard Heydrich však vydal brzy nařízení, že civilní obyvatelstvo musí Terezín opustit do 30. června 1942 (obyvatelům byly přislíbeny náhrady za majetek zanechaný v Terezíně, které však přicházely pozdě a byly samozřejmě nedostatečné). Od 6. července 1942 jsou tedy pro vězně zpřístupněny i civilní domy a celé město se stává jedním velkým vězením - mluvíme o období *otevřeného ghetta*. Od té doby se mohou vězni, pokud právě nepracují, pohybovat volně po celém městě (pracovní doba zhruba od 8:00 do 18:00 s přestávkou na oběd; do 20:00 volný čas, od 22:00 noční klid). Zpřístupnění civilních budov znamenalo určité uvolnění poměrů, členové roztržených rodin (ve zvláštních kasárnách žili muži, ve zvláštních ženy) se mohli konečně po práci vidět.^[5]

Už v lednu 1942 (na konferenci ve Wannsee) bylo rozhodnuto o zvláštním postavení terezínského ghetta mezi ghetty a koncentračními tábory ostatními. Terezín se měl stát „*starobním ghettem*“, tj. měli sem být internováni lidé staří (často váleční vysloužilci z 1. světové války, kde bojovali za Německo), a to nejen z Protektorátu, ale hlavně z Německa a Rakouska. Nacisté si tak vytvářeli alibi - mohli tvrdit, že staří lidé nejezdí do „pracovních táborů“ na Východ, ale zůstávají v Terezíně (samozřejmě, že to byla lež, i z Terezína odcházely transporty složené jenom ze starých lidí). Vedle toho se začali do Terezína umísťovat tzv. prominenti - významní politici, vědci, umělci atd. z předválečné éry (tedy osoby, o něž se zajímaly západní mocnosti).^[6]

Obyvatelstvo se v Terezíně měnilo v závislosti na transportních vlnách. Někdo zde pobyl pouze několik dní a byl ihned odtransportován dál, někdo zde vydržel pár měsíců, někdo rok, jen velmi málo vězňů mělo to „šťěstí“ strávit tu všechny čtyři roky. Z Terezína šlo na Východ celkem 63 transportů a s nimi odjelo asi 87 000 lidí. Z nich se zpět vrátilo asi 3600.

Small Fortress, Terezin, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

Primární funkcí ghetta bylo tedy shromáždit Židy a transportovat je dál, nejednalo se o vyhlazovací tábor. Proběhly zde „pouze“ dvě trestné hromadné popravy oběšením (16 lidí popraveno za malicherné přestupky: nepozdravení příslušníka SS sejmutím čepice nebo za tajné odeslání zprávy domů), a to hned v počátcích ghetta, napříště se přestupky řešily jednodušeji: provinilec byl buď poslán na Malou pevnost (což se pro Žida rovnalo rozsudku smrti), anebo byl zařazen do příštího transportu na Východ.

V Terezíně nebyly plynové komory ani žádné jiné zařízení určené pro hromadné vraždění (teprve na konci války se zřejmě stavěla plynová komora pro případ, že by nacisté dostali rozkaz rychle skoncovat s vězni, nikdy ale nebyla zcela dokončena)!

V Terezíně bylo v průběhu čtyř let internováno sedm národností: Češi, Němci, Rakušané, Nizozemci, Dánové a na konci války Maďaři a Slováci. Celkem tudy prošlo asi 140 000 lidí označených podle Norimberských zákonů za Židy, z nich téměř 35 000 zemřelo přímo v ghettu pod vlivem velmi špatných životních podmínek. Na samém konci války přijelo ve zbědovaném stavu na 15 000 lidí různých národností z evakuačních transportů a pochodů smrti (tedy z vyhlazovacích a koncentračních táborů na Východě rušených před postupující frontou). Ti s sebou přinesli epidemii skvrnitého tyfu - již po ukončení všech bojů zde tak ještě do konce května 1945 umírali další zbytečné oběti holocaustu (asi 1500 lidí včetně ruských a českých zdravotníků)^[7]. Celkem tak terezínským ghettem prošlo asi 155 000 lidí, z nich nepřežilo 2. světovou válku 118 000. Osvobození Terezína proběhlo hladce a bez bojů. 1. května 1945 byla kontrola nad táborem převedena na Červený kříž, 5. května utíkají poslední nacisté před blížící se frontou a 8. května 1945 přijíždějí první sovětské jednotky.^[8]

Small Fortress, Terezín, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

Přehled národností deportovaných do Terezína^[9]:

Země původu	Počet zaokrouhl.
Protektorát Čechy a Morava	74 000
Německá Říše	43 000
Rakousko	15 000
Nizozemí	5 000
Slovensko	1 400
Maďarsko	1 100
Dánsko	500
Narození + neurčené přírůstky	250
Dohromady	140 250
+ Bialystocké děti (Polsko)	1 260
+ evakuační transporty a pochody smrti (různé nár.)	15 000
Dohromady - konečný počet	156 500

[\[editovat\]](#) **Správa, řízení ghetta**

Táboru velela nacistická táborová komandantura v počtu asi 30 osob. Řídila tábor z objektu Q 414, 416 na náměstí (dnes Česká spořitelna). Esesáci se tu chovali jako vrchnost, prezíravě a mnohdy surově (bylo např. nařízeno mužům smeknout čepici a ženám poklonit se, pokud potkají uniformovanou osobu, tj. nacistu nebo českého četníka). Esesáci sami (se svými rodinami) přítom bydleli v luxusních bytech na okraji ghetta.

Ve funkci táborového velitele se v průběhu války vystřídali tři esesmani: *Siegfried Seidl*, *Anton Burger* a *Karl Rahm*. Dva z nich (Seidl a Rahm) byli po válce dostiženi a odsouzeni k trestu smrti, A. Burgerovi (člověku, který chtěl zabít „židovská“ nemluvína ihned po narození) se dvakrát podařilo utéct z vězení, nikdy nebyl za své zločiny potrestán a dožil se vysokého věku.

Small fortress, Terezín, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

Stejně jako v jiných koncentračních táborech a ghettech, i v Terezíně fungovala tzv. *židovská samospráva*. Navenek se mělo ghetto jevit jako „židovské sídliště“, které si Židé řídí sami. Židovskou samosprávu řídila „rada starších“ (Ältestenrat), v jejímž čele stál „židovský starší“ (Judenältester; v této funkci se vystřídal tři vězni: *Jakob Edelstein, dr. Paul Eppstein* a *dr. Benjamin Murrelstein*). Rada starších se sice mohla (a musela) starat o vnitřní záležitosti a chod ghetta, ale podléhala rozkazům táborové komandantury (např. to byla ona, kdo musel sestavovat jmenné seznamy transportů na Východ - nacisté pouze sdělili, že půjde transport, někdy udali vodítka, podle nichž se měla jména vybírat). Židovská samospráva se brzy rozrostla v poměrně rozsáhlý byrokratický aparát. Sestávala z oddělení: *administrativního* (mělo v kompetenci evidenci vězňů, vyhotovování statistik atd.), *hospodářského* (pracovní nasazení, zajišťování výživy, hospodaření s prostory, praní prádla, hubení hmyzu ad.), *finanční* (účetnictví), *technické* (projektování, provádění staveb, údržba, starost o zásobování vodou a elektřinou ad.), *zdravotní a sociální péče* (zdravotnická zařízení, starobince, starost o mrtvé, pohřbívání, domovy pro mládež ad.), časem vznikla ještě další oddělení. Tak si vězni sami zajišťovali veškerý chod a organizaci života v ghettu. A jak dopadli židovští starší? Edelstein odvezen do Osvětimi II-Březinky, kde byl zastřelen spolu se svou rodinou, Eppstein zastřelen zezadu v Malé pevnosti, Murrelstein přežil.^[10]

V ghettu byl vytvořen třístupňový strážní systém. Na jejím vrcholku stála táborová komandantura - ta si mohla dovolit všechno. Nechvalně prosluly především tzv. *bunkry* - sklepní prostory pod budovou táborové komandantury, kde nacisté brutálně mučili vězně, kteří se „závažně“ prohřešili proti táborovému řádu (např. se pokusili o útěk). Střední složku strážního systému, podléhající komandantuře, tvořil zvláštní oddíl českých protektorátních četníků (asi 150 mužů), který měl za úkol hlídat především hranice ghetta (valná většina četníků soucítila s vězni a snažila se jim pomáhat, i zde byly ovšem výjimky především mezi důstojníky: velitel Janetschek proslul stejnou brutalitou jako esesáci). Hlídat tábor uvnitř bylo úkolem třetí strážní skupiny. Ta byla složena ze samotných vězňů, nazývala se *ghettowache* (stráž ghetta) a obyčejní vězni říkali jejím členům „ghettouši“. Stráž ghetta čítala 300 silných mladších mužů, kteří nebyli ozbrojeni. V roce 1943, ze strachu před povstáním, odtransportovali nacisté všechny členy *ghettowache* (jako *Sonderbehandlung* neboli „zvláštní zacházení“ = okamžitá poprava po příjezdu) do osvětimských plynových komor. Nadále byla *ghettowache* sestavována v počtu pouze 100 mužů, a to starších 45 let.^[11]

[\[editovat\]](#) Táborový režim

Vězeňský život byl značně omezen zákazy a nařízeními. Ta byla ústně sdělována nacisty židovské samosprávě, která je předávala vězňům formou tzv. *denních rozkazů*. Po příjezdu do ghetta byl transport nejprve umístěn v tzv. *šlojsce* (z. něm. slova Schleuse=propust), tj. budově, kde byly Židům odebrány zakázané věci: cennosti, peníze, fotoaparáty, hudební nástroje, cigarety, zapalovače ad., ale také věci, které se hodily esesákům v táboře nebo které mohly být odeslány pro válečné potřeby.

Small Fortress, Terezín, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

V počátcích ghetta byl zakázán styk mužů a žen, po určitém uvolnění poměrů byl zákaz porušován. Vězni měli zakázán vstup na travnaté plochy a vůbec pohyb na některých místech (okolo budovy táborové komandantury, ubytovny esesáků apod.), dokonce nesměli chodit ani po chodnicích.

Nacisté také s chutí používali kolektivní tresty. Pokud došlo k nějakému závažnému porušení řádu (např. útěku vězňů) čekal zbytek tábora např. několikadenní až několikátýdenní zákaz svícení (takže byla na ubikacích při povinném zatemnění oken naprostá tma), zákaz vycházení mimo ubikace, zákaz veškeré korespondence nebo zákaz provádění kulturních představení.^[12]

[\[editovat\]](#) Podmínky života v ghettu

Ghetto bylo záhy přeplněno lidmi. Průměrný počet vězňů za čtyři roky existence ghetta se pohyboval mezi 30 - 40 000 (před válkou zde žilo asi 7000 lidí včetně vojenské posádky), nejvyššího počtu bylo dosaženo v září 1942, kdy zde bylo napočítáno téměř 58 500 vězňených osob (tehdy zde umíralo v průměru 127 lidí denně!)^[13]. Přeplněnosti odpovídaly i velmi špatné hygienické, ubytovací, stravovací a další podmínky, které měly za důsledek vysokou úmrtnost v ghettu: každý čtvrtý vězeň zemřel přímo v Terezíně!

Fort – Sander ten Hoopen @ Flickr

Vězni v Terezíně měli pracovní povinnost (oficiálně od 16 do 60 let, pracovaly však i dvanáctileté děti nebo pětadesátiletí starci!).

[\[editovat\]](#) Účel pracovního nasazení

- udržovat tábor v chodu: muselo být zřízeno několik kuchyní, centrální pekárna, muselo být čištěno oblečení, fungovala tu dezinfekční jednotka, různé dílny: truhlář, kovář, elektrikář aj., velkými akcemi bylo rozšiřování vodovodu, který v původní podobě naprosto nedostačoval potřebám tolika lidí, rozšiřování kanalizace, stavba vlečky z Bohušovic do Terezína (protože nacistům nevyhovovalo, že tisícíhlavé transporty musely doprovázet z Bohušovic 3 km do Terezína, bylo to nepohodlné a navíc: Bohušovičtí vše viděli) nebo stavba táborového krematoria; během let vzniklo také několik nemocnic, ordinací odborných lékařů (např. zubařů), domovů pro staré a důležité byly rovněž domovy mládeže (děti do 15ti let byly postupně soustředěny v tzv. *heimech* (domovech), kde se o ně starali většinou dva dobrovolně se přihlásivší dřívější pedagogové, bylo totiž nutno snažit se děti nějakým způsobem „vychovat“ v podmínkách, v nichž bylo na denním pořádku zoufalství, hlad, žebráctví, krádeže atd.

- sloužit nacistům: početná část vězňů pěstovala pro esesáky ovoce a zeleninu v hradebních valech; na náměstí stál asi 2 roky obrovský cirkusový stan, kde se do beden balilo zařízení pro startování motorů v tuhém mrazu, které potřeboval Wehrmacht na východní frontě (pracovalo tu přes tisíc vězňů)[14]; fungovala tu správkárna uniformem, kde byly spravovány poničené uniformy z fronty a posílány zpět; probíhalo tu štěpení slídy a další válečná výroba (občas byly vysílány komanda i na práci mimo tábor)

Všechny práce samozřejmě zařizovala a organizovala židovská samospráva, nacisté pouze pravidelně odesílali do Berlína zprávy o činnosti (které jim rovněž vypracovávali Židé).

Velmi špatné byly podmínky ubytovací. Lidé tu byli nuceni žít v hromadných ubikacích na trojpatrových palandách z neheblovaných prken. V dobách největší přeplněnosti musely být využívány kůlny na dvorcích, neizolované půdní prostory i vlhké prostory v hradbách (kasematy). Jedním z nejpálčivějších problémů byl pro takto ubytované (i když si zvykli na naprostou absenci soukromí) hmyz - vši, blechy, štěnice. Hmyzu nebylo možno se zbavit, byl všudypřítomný. Proto byla zřízena dezinfekční stanice, která k dezinfekci pokojů používala Cyklon B, dezinfekce však nikdy nemohla skoncovat s hmyzem nadobro, v podstatě ihned se vracel do míst, odkud byl vyhnán.

Small Fortress, Terezín, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

Chudá strava a hlad byly v Terezíně na denním pořádku. K snídani byla náhražková káva, k obědu řídká pohanková, kroupová polévka nebo vodová omáčka se třemi čtyřmi neloupanými bramborami, k večeři suchý chleba, občas s trochou margarínu či paštiky. Větší přídělky dostávali těžce pracující a z nařízení židovské samosprávy i děti (na úkor starých). Nutno si uvědomit, že vězni prakticky neměli teplé jídlo, na oběd se stály dlouhé fronty. Nutným důsledkem toho byly časté průjmy - vězni si pro tuto nemoc vytvořili vlastní název: „terezínka“.[15] Postupně byla povolena balíková pošta, takže vězeň, který měl příbuzné „na svobodě“, mohl od nich dostat jednou za čas na speciální (tzv. připouštěcí) známku balíček (samozřejmě zkontrolovaný a přebraný předtím esesáky).

Katastrofální životní podmínky (byť ne tak hrozné jako ve východních vyhlazovacích táborech) měly za důsledek oslabení organismu, vysokou nemocnost a úmrtnost. Smutným dokladem naprosto nevhodných podmínek je, že i dospělí lidé tu trpěli a umírali na dětské nemoci jako spalničky, neštovice apod.[16] Častým onemocněním byly průjmy, tuberkulóza, kožní nemoci, proběhlo několik epidemií břišního tyfu atd.[17]

Mrtví byli nejprve pohřbíváni do země za hranicemi ghetta v prostoru Bohušovické kotliny. Od září 1942 jsou mrtvá těla spalována v nově postaveném krematoriu na téže místě. Popel je ukládán do uren (nejdříve dřevěných, poté papírových), které jsou skladovány v urnovém háji (kolumbáriu), umístěném naproti centrální márnici (na okraji ghetta). Pozůstalým bylo slibováno, že po válce budou urny důstojně pohřbeny. Sliby však nebyly splněny: v listopadu 1944 bylo skupině vězňů nařízeno naházet 22 000 uren do Ohře, 3 000 uren bylo pak zakopáno poblíž litoměřického koncentračního tábora (nacisté se tak zbavovali důkazů o vysoké úmrtnosti v ghettu).[18]

Small fortress, Terezín, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

[\[editovat\]](#) Kulturní život v ghettu

V počátcích ghetta byly zakázány veškeré kulturní projevy. V souladu s alibistickými záměry nacistů s Terezínem (od r. 1942 - konference ve Wannsee, viz výše) byly ale kulturní projevy později trpěny a brzy se kulturní život vězňů rozrostl do takové míry, že jej nacisté mohli jen těžko korigovat.

Mezi vězňůmi byli vynikající umělci, vědci, politici, pedagogové ad. z předválečné éry. K umění se v těžkých podmínkách obracela i velká spousta amatérů, ať už aktivně či pasivně (jako diváci, posluchači, čtenáři). Kulturní projevy (divadla, kabarety, opery, koncerty vážné hudby i jazzu, přednášky, výtvarné projevy, literární tvorba) se staly prostředkem rezistence vězňů, uchovávaly jim kus světa lidskosti ve světě strachu, nejistoty a bídy, který je obklopoval. Hrlo a přednášelo se všude: přímo na ubikacích, v kůlnách, garážích, na půdách apod. Přitom je třeba si uvědomit, že veškerá umělecká činnost byla těžce ochromována transporty, početné orchestry, divadla atd. byly najednou bez klíčových hráčů, museli se hned hledat zástupci apod.^[19]

[\[editovat\]](#) Významné osobnosti

- *hudba*: skladatelé Viktor Ullmann, Gideon Klein, Hans Krása, Pavel Haas ad., sbormistr a dirigent Rafael Schächter (provedl tu např. Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Hubičku* či Verdiho *Rekviem*; spolu s Rudolfem Fraňkem uvedl také dětskou operu *Brundibár*, která se v Terezíně, i pro svůj protifašistický podtext a optimistické vyznění, setkala s obrovským ohlasem jak mezi dětmi, tak mezi dospělými); dirigenti: Franz E. Klein, Karel Ančerl, Egon Ledec, Bedřich Weiss, Karel Taube.
- *divadlo*: Gustav Schorsch, Vlasta Schönová, Norbert Frýd, Zdeněk Jelínek; oblíbené kabarety připravovali (a hráli v nich): Karel Švenk, Hans Hober, Kurt Gerron a Leo Strauss.
- *výtvarné umění*: Bedřich Fritta, Leo Haas, Petr Kien, Otto Ungar, Karel Fleischmann ad.
- *literatura*: dětské časopisy (*Vedem*), Karel Poláček, Camill Hoffmann, Otto Brod ad.

[\[editovat\]](#) Terezín jako nástroj propagandy

Konference ve Wannsee rozhodla, že Terezín sehraje svou vlastní, jedinečnou roli v nacistickém plánu vymýcení evropského židovstva - v r. 1944 se měl stát nástrojem nacistické propagandy. V důsledku mezinárodního politického tlaku, který byl na Německo vyvíjen v průběhu války ze strany především *Mezinárodního výboru Červeného kříže* a Dánska, rozhodli se nacisté povolit návštěvu delegace *Mezinárodního výboru Červeného kříže* do jednoho z koncentračních táborů/ ghett - k tomuto účelu byl vybrán Terezín. Návštěva však měla být velkou mystifikací, pečlivě připraveným divadlem - delegaci bylo nakonec předvedeno celkem šťastně si žijící „židovské sídelní město Theresienstadt“.

Small Fortress, Terezin, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

Proto návštěvě (která proběhla 23. června 1944) předcházela akce nazvaná „zkrášlovací“ (probíhala téměř rok, od léta 1943). Z náměstí zmizel cirkusový stan i škaradý plot, celý prostor byl parkově upraven, v jednom rohu parku byl postaven hudební pavilónek, kde vyhrávala promenádní hudba. Na náměstí byla zřízena kavárna pro „obyvatele“ města (kam se ovšem mohli podívat jednou za 4-5 měsíců na speciální lístky a dostali pouze šálek náhražkové kávy!), okolo náměstí vyrostlo osm obchodů (s oděvy, kufrů, obuví a dokonce potravinami; ovšem: jednalo se spíše o vetešnictví, prodávaly se zde pouze věci, které byly předtím Židům odebrány ve šlojsce, v potravinách nebylo k dostání v podstatě nic). Dokonce byla zřízena „Banka židovské samosprávy“ (také na náměstí), která tiskla vlastní terezínské peníze^[20] se židovským motivem a vězni začali dostávat naok plat za práci. Peníze sice mohly být ukládány v bance, neměly však žádnou reálnou hodnotu. V jednom parku bylo také zřízeno hřiště pro děti (pavilónek vymalovaný motivy exotických zvířat) a, světe div se, v Terezíně vznikla najednou i škola (když se tu však návštěva zastavila, visela pod tabulí „ŠKOLA“ cedulka „PRÁZDNINY“...) atd. atp.

Návštěvě byla ovšem předurčena trasa, kudy pojede a pouze tato trasa byla „zkrášlena“. Vše šlo až do takových absurdit, že v ulicích čekaly na návštěvy spojky, které předem ohlašovaly její příjezd, takže pak delegace mohla vidět, jak pěkné Židovky vykládají právě dovezenou čerstvou zeleninu a ovoce, dostala se na fotbalové hřiště, kde náhodou zrovna padl gól, nebo viděla závěr představení dětské opery *Brundibár*... a hlediště aplaudovalo.

Tříčlenná návštěva (vedoucí Švýcar Maurice Rossel a dva dáňští zástupci) absolvovala šestihodinovou prohlídku zkrášleným Terezínem a vrátila se zpět domů. Bohužel, s „dobrymi“ zprávami: Rossel, který po celou dobu návštěvy také fotografoval, napsal na Terezín v podstatě oslavný posudek, v němž tvrdil, že v Terezíně jsou snad lepší podmínky než v lecjakém „nežidovském“ městě, přiděly potravin jsou stejné jako v Protektorátu a - z Terezína prý nejedí transporty na Východ! Podvod se povedl. Nacisté byli spokojeni.

Small Fortress, Terezin, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

Proto se rozhodli využít zkrášleného Terezína ještě jednou: přinutili slavného německého režiséra (a herce) Kurta Gerrona natočit propagandistický film pro západní svět nazvaný *Führer daroval Židům město (Der Führer schenkt den Juden eine Stadt)*, který ukazoval šťastný, pestrý život samosprávného židovského města. Z filmu se však zachovalo asi jen 20 minut...

Návštěva MV Červeného kříže si však také vzala své oběti - před jejím uskutečněním byly tisíce (především starých, špatně vypadajících a postižených) vězňů transportovány do vyhlazovacích táborů - aby ghetto nevypadalo přeplněné a aby návštěva viděla zdravě vypadající jedince. A transporty samozřejmě pokračovaly i po odjezdu návštěvy...[\[21\]](#)

[editovat] Věznice gestapa (Malá pevnost)

Cela v Malé pevnosti

Small Fortress, Terezin, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

Malá pevnost (něm. Kleine Festung) sloužila od června 1940 jako věznice gestapa (podřízena pankrácké věznici) určená pro politické vězně především z Protektorátu Čechy a Morava. Původně byla určena pouze pro muže, v období stanného práva po atentátu na Reinharda Heydricha zde byl zřízeno i ženské oddělení. Pro vězeňské účely sloužily nejprve dva dvory, později byl zřízen ženský dvůr a v letech 1943 až 1944 (pro zvýšení kapacity) byl vybudován IV. dvůr (pro muže).

Velitelem věznice byl po celé období jejího fungování SS-Hauptsturmführer *Heinrich Jöckel* (přezdívaný vězni „Pind“), který nesl hlavní díl odpovědnosti za nelidské zacházení s vězni. Nejobávanějšími z dozorců SS byli: *Wilhelm Schmidt* (Jöckelův zástupce), *Stephan Rojko*, *Anthon Malloth*, *Rudolf Burian*, *Albert Neubauer* a *Herbert Mende* - všichni vězně týrali (mnohdy brutálně) i vraždili.[\[22\]](#)

Za dobu pěti let existence věznice sem bylo umístěno na 27 000 mužů a 5000 žen - převážně (z 90 procent) se jednalo o české politické vězně (organizace: Obrana národa, PÚ, PVVZ, ÚVOD, komunistů; odbojové a partyzánské skupiny: *Kapitán Nemo*, *Národní sdružení československých vlastenců*, *Druhá lehká tajná divize*, *Mistr Jan Hus* ad.; a také: funkcionáři Sokola, příbuzní a podporovatelé atentátníků včetně 84 studentů roudnických středních škol), cizích státních příslušníků tu bylo na 2 500 - především občané bývalého SSSR, Britové, Poláci, Francouzi a Němci (mezi nimi několik set sovětských a britských válečných zajatců). Věznice měla průchozí charakter, počet vězňů se neustále měnil, vězni byli odesíláni k soudům, do jiných věznic a káznic (nejčastěji do Drážďan, Bautzenu, Zwickau, Bayreuthu, Waldheimu, Straubingu, Brachu a Berlína) či do jiných koncentračních táborů (Buchenwald, Auschwitz-Birkenau, Flossenbürg, Mauthausen) a přicházeli vězni noví.

Small Fortress, Terezin, Czech Republic – Emmanuel Dyan @ Flickr

Malou pevností prošlo také na 1500 Židů (zatčených za odbojovou činnost, porušování protizidovských nařízení, za „přestupky“ sem byli rovněž přemísťováni vězni z terezínského ghetta). Se Židy bylo zacházeno nejbrutálněji. Byla zde pro ně připravena speciální cela (holá místnost bez lůžek, stolu, lavic, ...) a dozorců je bez milosti týrali, mučili a vraždili - podmínky se tu pro ně v podstatě rovnaly podmínkám vyhlazovacího tábora.^[23]

Do konce války tak Malou pevností prošlo více než 32000 lidí, z nich 2600 zahynulo přímo v Terezíně (asi 300 bylo popraveno, ostatní podlehl mučení dozorců nebo se stali obětmi hladu, vyčerpání, epidemií).^[24]

[\[editovat\]](#) Životní podmínky v Malé pevnosti

Každý nový transport byl přiváděn na správní dvůr, kde vězně čekala až několikahodinová procedura spojená s ponižováním a týráním - po zaevidování musel vězeň odevzdat osobní doklady a cennosti. Poté obdržel vězeňský oděv (původně vězni dostávali zabavené uniformy československé armády, ženám byl ponechán civilní oděv), misku, lžičku a přikrývku. V celách I. až III. dvora se počet vězňů neustále měnil - pohyboval se mezi 60 - 90 lidmi. Spalo se na třípatrových palandách, na cele bylo umývadlo a záchod. Mnohem horší podmínky byly v celách IV. dvora - zde se tísnily stovky vězňů!

Small Fortress, Terezin, Czech Republic — Emmanuel Dyan @ Flickr

Neutěšené byly rovněž stravovací podmínky: denní norma chleba byla postupně snižována z předepsaných 370 g na 250 g (v r. 1945), kromě chleba dostávali vězni dvakrát denně sběračku náhražkové kávy a jako hlavní jídlo vodovou zeleninovou polévku. I zde byla povolena balíková pošta zvenčí (od příbuzných, kamarádů apod.), kterou si mohli vězni poněkud přilepšit (balíky byly před vydáním kontrolovány a mnohdy vykrádány).

Tvrdé podmínky věznic vedly vězně ke vzájemné solidaritě. Např. docházelo běžně k porušování zákazu komunikace mezi jednotlivými dvory, vězni se tajně dorozumívali, posílali si motáky (dokonce se dařilo posílat motáky i ven, mimo vězení), v elektrodílně si dokonce vězni sestrojili radiopřijímač a zakreslovali si vývoj válečných událostí na mapě. V některých celách probíhal organizovaný společenský život (besedy přerůstaly až v odborné přednášky, politické debaty, duchovní vedli vlastenecká kázání apod.). Nejvíce cely stmelovaly velké svátky: Vánoce, Velikonoce a 28. říjen - při těchto příležitostech vězni dokonce organizovali kulturní a zábavné programy a nerespektovali zákaz zpívání v celách (včetně písní Voskovce a Wericha aj.). Někteří vězni tajně kreslili, psali si deník, básně apod.

Podobně jako v terezínském ghettu, i v Malé pevnosti vězni denně tvrdě pracovali. Část vězňů pracovala na různých pracích uvnitř věznic (stavební práce; ve vězeňských dílnách se vyráběly rakve, palandy, nábytek pro kantýnu SS a kanceláře ad.; fungovala tu i vězeňská tiskárna vyrábějící dopisnice a tiskoviny pro správu věznic; tzv. *Storchkomando* pracovalo v okolí Malé pevnosti v zemědělství; ...) a od r. 1941 byli vězni nasazováni i k práci mimo pevnost (pracovali pro různé firmy v okolí - Lovosice, Litoměřice, Ústí nad Labem, přičemž zaměstnavatelé měli za hodinovou práci vězně zaplatit vězeňské pokladně 55 feniků; k nejobávanějším patřilo pracovní *komando Richard*, které chodilo pomáhat do Litoměřic, kde byla zřízena pobočka koncentračního tábora *Flossenbürg*, stavět podzemní továrny Richard I. a II.)

Katastrofální ubytovací (chatrný oděv, slabá přikrývka, nedostatečné vytápění cel), stravovací a hygienické (šíření vši a blech, výměna prádla se prováděla jen zřídka) podmínky měly za důsledek stále se zvyšující úmrtnost. Celkem je odhadováno 2 600 úmrtí - ani jedno z nich nelze považovat za přirozené.

Gestapo často využívalo tzv. Sonderbehandlung (=zvláštní zacházení), tzn. poprava bez soudního řízení. Popravy vykonávali členové strážní jednotky (v prostorách bývalé vojenské cvičné střelnice) - jednalo se o popravy střelením, jednou výjimkou byla poprava tří osob oběšením. Popravování byli jednotlivci i skupiny odbojářů, sovětských partyzánů, členové západních i východních výsadků ad. Poslední a zároveň největší poprava v malé pevnosti byla provedena v samotném závěru války, 2. května 1945. Bylo při ní zastřeleno 49 mužů a 3 ženy, většinou členů odbojové organizace Předvoj a ilegální KSČ.

Na konci války byla terezínská věznice přeplněna, výrazně se zhoršily životní podmínky a došlo k prudkému nárůstu infekčních nemocí. Především IV. dvůr, v němž za nepředstavitelných podmínek živilo v přeplněných celách 3000 z

celkového počtu 5500 vězňů, byl postižen nejvíce výskytem různých nákaz. Na jaře 1945 se tu objevily první případy skvrnitého tyfu (zavleklo jej sem *komando Richard*). Už 4. května 1945 přijeli nemocným na pomoc lékaři a zdravotníci z Prahy a z Roudnice. 5. května opouštějí dozorcí vězňové a v následujících dnech jsou v Malé pevnosti zřízeny provizorní lazarety, přicházejí pomocné síly z blízkého okolí. 11.-13. května přijíždí na pomoc početný sovětský vojenský lékařský a zdravotnický personál, 14. května je vyhlášena karanténa na celé město Terezín kvůli nebezpečí šíření epidemie skvrnitého tyfu (do ghetta byla epidemie zavlečena s evakuačními transporty, viz výše).

Litoměřickým mimořádným lidovým soudem byli k trestu smrti odsouzeni: velitel vězňů H. Jöckel, jeho zástupce W. Schmidt, dozorcí R. Burian a A. Neubauer, velitel popravčí čety J. Lewinsky (dozorcí T. Hohaus a J. Sternkopf byli díky svědectví vězňů o slušném chování zproštěni obžaloby). Někteří další dozorcí byli odsouzeni v zahraničí. [25] V roce 2001 byl německým soudem odsouzen na doživotí bývalý dozorce Anton Malloth.

[editovat] Výměna stráží v Malé pevnosti

Po osvobození tábora a vězňové byla Malá pevnost nadále používána jakožto věznice. Čeští vojáci, gardisté a úředníci zde strážili vězně, kterými byli obecně Němci a osoby považované za „státně nespolehlivé“. Podle evidence prošlo tímto malým koncentračním táborem od května do srpna 1945 minimálně přes 2600 lidí (včetně většího počtu dětí mladších 14 let), z nichž 216 zemřelo. S vězni bylo zacházeno velice brutálně, byli vražděni, ženy byly znásilňovány.

Konec počáteční hrůzovlády nad táborem, která byla i Čechy srovnávána s tou předchozí nacistickou, přišel s epidemií skvrnitého tyfu, která propukla v Terezíně. Čeští lékaři doc. Karel Raška a prof. František Patočka, kteří ji přijeli potlačit, byli poměry v táboře a brutálním zacházením s vězňovými natolik otřeseni, že sepsali obsáhlé svědectví o tom, co viděli a co se dověděli, a odeslali ho spolu s rozhořčeným protestem (v němž výslovně označili vězňové za „*koncentrační tábor po německém způsobu*“) na Úřad předsednictva vlády. Výsledkem bylo výměny vedení tábora a výrazné zlepšení poměrů. Celkem prošlo Malou pevností v letech 1945-1948 asi 3800 lidí, z nichž asi 550-600 zemřelo. [26]

[editovat] Epilog

Národní hřbitov před Malou pevností

Po skončení 2. světové války se Terezín stal poutním místem nejen českého národa, každý rok sem přijíždějí statisíce lidí uctít památku obětí nacistické zločiny. Na prostranství před Malou pevností byl vybudován *Národní hřbitov Terezín* (jsou zde pohřbena těla obětí terezínského ghetta, vězňů gestapa i z litoměřického koncentračního tábora), dalším pietním místem je židovský hřbitov v Bohušovické kotlině u krematoria (zde je pohřbena část obětí ghetta, asi 9000 těl).

V roce 1947 vznikl *Památník Terezín* (tehdy jako *Památník národního utrpení*), instituce uchovávající a připomínající památku obětí vlády násilí v letech 2. světové války.

[editovat] Poznámka

V období 2. světové války se Terezín nacházel na území Protektorátu Čechy a Morava, kdežto blízká města Litoměřice a Lovosice již spadala do oblasti Sudet, které byly přičleněny k Velkoněmecké říši (tzv. říšské území). Hranice mezi protektorátem a říší tehdy procházela v těsném sousedství Terezína v prostoru Terezínské křižovatk.

V blízkých Litoměřicích nacisté také zřídili menší koncentrační tábor, který sloužil zejména jakožto zdroj levné pracovní síly pro budování nacistické podzemní továrny Richard, jednalo se o pobočku Koncentračního tábora Flossenbürg. Tento litoměřický koncentrační tábor pod blízký Terezín vlastně nijak organizačně nespadal a z čistě formálního hlediska s ním vůbec nijak nesouvisel, což ale vůbec neznamená, že ve skutečné praxi tomu nemohlo být úplně jinak - viz text článku.

[editovat] Literatura

- Lagus, Karel, Polák, Josef: *Město za mřížemi, Naše vojsko*, Praha, 1964.
- Chládková, Ludmila: *Terezínské ghetto*, nakl. V RÁJI, Praha, 2005.
- CHRASTILOVÁ, Jiřina; PROKOP, Ivan. *Devět židovských cest*. Praha : Paseka, 2008. [ISBN 978-80-7185-905-5](#). s. 400.
- Blodig, Vojtěch: *Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941-1945, Průvodce stálou expozicí Muzea ghetta v Terezíně*, nakl. OSWALD, Praha, 2003.
- Blodig Vojtěch, Krejča Otomar, Krejčová Helena, Munk Jan, Lhotka Petr, Pavlát, Leo: *Téma:HOLOCAUST, Informační materiál pro učitele k výuce na základních a středních školách*, nakl. Tauris, 2005.
- Benešová Miroslava, Blodig, Vojtěch, Poloncarz Marek: *Malá pevnost Terezín 1940-1945*, nakl. V RÁJI, Pardubice, 1996.
- Herbert Thomas Mandl "Tracks to Terezín" (Rozhovor: Herbert Gantschacher; Film nahrávání: Robert Schabus; Film editace: Erich Heyduck / DVD nemecky/anglicky; ARBOS, Wien-Salzburg-Klagenfurt 2007)
- Novák Václav, Báčová Marie, Benešová Miroslava, Hájková Alena, Chládková Ludmila, Joza Jaroslav, Kryl Miroslav, Poloncarz Marek, Trhlinová Marie: *Malá pevnost Terezín, Naše vojsko*, Praha, 1988.

[editovat] Reference

- ↑ Blodig, Vojtěch: *Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941-1945*, s. 11-12
- ↑ Lagus, Karel, Polák, Josef: *Město za mřížemi, Naše vojsko*, Praha, 1964.
- ↑ Lagus, Karel, Polák, Josef: *Město za mřížemi, Naše vojsko*, Praha, 1964., s. 63-64
- ↑ Blodig Vojtěch, Krejča Otomar, Krejčová Helena, Munk Jan, Lhotka Petr, Pavlát, Leo: *Téma:HOLOCAUST*, s. 26
- ↑ Lagus, Karel, Polák, Josef: *Město za mřížemi, Naše vojsko*, Praha, 1964., s. 101
- ↑ Blodig Vojtěch, Krejča Otomar, Krejčová Helena, Munk Jan, Lhotka Petr, Pavlát, Leo: *Téma:HOLOCAUST, Informační materiál pro učitele k výuce na základních a středních školách*, nakl. Tauris, 2005., s. 28

↑ Blodig Vojtěch, Krejča Otomar, Krejčová Helena, Munk Jan, Lhotka Petr, Pavlát, Leo: Téma:HOLOCAUST, Informační materiál pro učitele k výuce na základních a středních školách, nakl. Tauris, 2005., s. 36

↑ Chládková, Ludmila: Terezínské ghetto, nakl. V RÁJI, Praha, 2005., s. 52-53

↑ Blodig Vojtěch, Krejča Otomar, Krejčová Helena, Munk Jan, Lhotka Petr, Pavlát, Leo: Téma:HOLOCAUST, Informační materiál pro učitele k výuce na základních a středních školách, nakl. Tauris, 2005., s. 36; Hilberg Raul: The Destruction of the European Jews, Quadrangle Books, Chicago 1961

↑ Lagus, Karel, Polák, Josef: Město za mřížemi, Naše vojsko, Praha, 1964.

↑ Lagus, Karel, Polák, Josef: Město za mřížemi, Naše vojsko, Praha, 1964.

↑ Chládková, Ludmila: Terezínské ghetto, nakl. V RÁJI, Praha, 2005., s. 10-12

↑ Chládková, Ludmila: Terezínské ghetto, nakl. V RÁJI, Praha, 2005., s. 24

↑ Lagus, Karel, Polák, Josef: Město za mřížemi, Naše vojsko, Praha, 1964., s. 151

↑ Lagus, Karel, Polák, Josef: Město za mřížemi, Naše vojsko, Praha, 1964.

↑ Lagus, Karel, Polák, Josef: Město za mřížemi, Naše vojsko, Praha, 1964.

↑ Chládková, Ludmila: Terezínské ghetto, nakl. V RÁJI, Praha, 2005., s. 23

↑ Lagus, Karel, Polák, Josef: Město za mřížemi, Naše vojsko, Praha, 1964.

↑ Chládková, Ludmila: Terezínské ghetto, nakl. V RÁJI, Praha, 2005.

↑ [Naskenované dobové terezínské bankovky](#)

↑ Blodig Vojtěch, Krejča Otomar, Krejčová Helena, Munk Jan, Lhotka Petr, Pavlát, Leo: Téma:HOLOCAUST, Informační materiál pro učitele k výuce na základních a středních školách, nakl. Tauris, 2005., s. 30

↑ Benešová Miroslava, Blodig, Vojtěch, Poloncarz Marek: Malá pevnost Terezín 1940-1945, nakl. V RÁJI, Pardubice, 1996., s. 18; jména doplněna podle rejstříku knihy: Novák Václav, Báčová Marie, Benešová Miroslava, Hájková Alena, Chládková Ludmila, Joza Jaroslav, Kryl Miroslav, Poloncarz Marek, Trhlínová Marie: Malá pevnost Terezín, Naše vojsko, Praha, 1988.

↑ Chládková, Ludmila: Terezínské ghetto, nakl. V RÁJI, Praha, 2005., s. 16

↑ Blodig, Vojtěch: Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941-1945, s. 12

↑ Benešová Miroslava, Blodig, Vojtěch, Poloncarz Marek: Malá pevnost Terezín 1940-1945, nakl. V RÁJI, Pardubice, 1996., s. 24-50

↑ Tomáš Staněk: „Poválečné „excesy“ v českých zemích v roce 1945 a jejich vyšetřování“, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Praha 2005, [ISBN 80-7285-062-8](#), str. 157-159

[editovat] Související články

Logo Wikimedia CommonsWikimedia Commons nabízí obrázky, zvuky či videa k tématu

[Koncentrační tábor Terezín](#)

- Terezín
- Holocaust
- Německé válečné zločiny ve druhé světové válce
- Terezínský rodinný tábor
- Hans Günther Adler
- Vedem
- Petr Ginz
- Hanuš Hachenburg
- Podzemní továrna Richard
- Národní hřbitov Terezín
- Terezínská tryzna
- Seznam osobností vězňů v Terezíně

[editovat] Externí odkazy

Instituce:

- [Památník Terezín](#)
- [Terezínská iniciativa](#)
- [Beit Theresienstadt - Památník mučedníků Terezína v Izraeli](#)

Ostatní:

- [Historie ghetta Terezín česky](#)
- [Historie ghetta Terezín anglicky](#)
- [Zpráva delegáta MVČK Maurice Rossela](#)
- [Rozhovor s delegátem MVČK M. Rosselem](#)
- [Databáze obětí holocaustu v českých zemích a seznamy transportů do/z Terezína](#)
- [Část nacistického propagandistického filmu](#) na YouTube

Terezín Kategorie:Židé v Protektorátu Čechy a Morava Kategorie:Okres Litoměřice Kategorie:Terezín

ca:Theresienstadt da:Theresienstadt de:KZ Theresienstadt en:Theresienstadt concentration camp es:Campo de concentración de Theresienstadt fi:Theresienstadt fr:Camp de concentration de Theresienstadt he:טוֹרְיֵינְשְׁטַט it:Campo di concentramento di Theresienstadt ja:テレージエンシュタット nl:Theresienstadt (concentratiekamp) nn:Theresienstadt no:Theresienstadt konsentrasjonsleir pl:Theresienstadt pt:Theresienstadt ru:Терезиенштадт (концентрационный лагерь) sv:Theresienstadt (koncentrationsläger) tr:Theresienstadt yi:טערעזשטאט

- Y** 13 November 2012
Definitely worth a tour around this historic site. Really interesting, and often shocking artifacts. An hour drive from Prague, or you can visit here by tour bus.
- Özlem Usta** 25 August 2014
From 1939, when the country was occupied by Nazi Germany, and during World War II, most Jews were deported and killed by the Germans.
- Vasilis Prepos** 15 August 2014
Everybody should visit a place like this to realise what happened...
- Ryan Yap** 25 August 2011
Nearby is town of Litomerice. Try and go for food in the very pretty main square
- Ryan Yap** 25 August 2011

Napište komentář, dotaz či náznak ...

SEND

Hotely poblíž

Lety na Brandeis

aviasales Поиск дешёвых авиабилетов

Город вылета	Город прибытия	
Vídeň	Brandeis	
Туда	Обратно	Пассажиры/Класс
21 июля, чт	28 июля, чт	1 пассажир ЭКОНОМ

Найти билеты

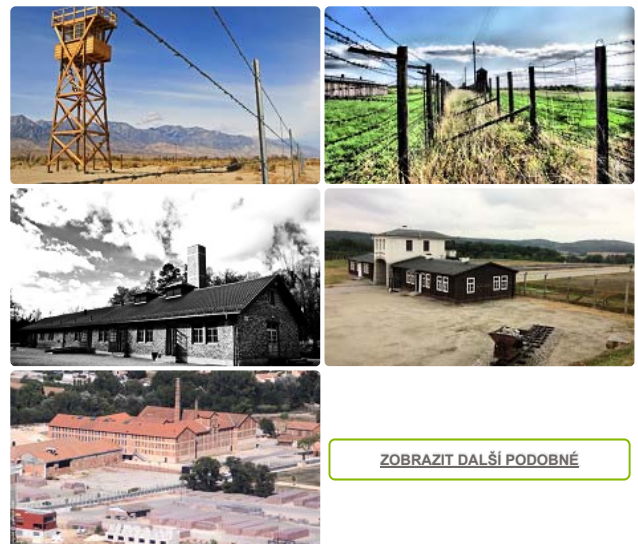
Показать отели

Doporučené památky v okolí

VIZ DALŠÍ DOPORUČENÉ PAMÁTKY

Podobné turistické atrakce

ZOBRAZIT DALŠÍ PODOBNÉ

Reference

[Terezín Memorial \(Památník Terezín\) on Foursquare](#)

Vzdálenosti

[Vídeň](#) – 303 km
[Litoměřice](#) – 3.2 km
[Praha](#) – 51 km
[Vratislav](#) – 213 km
[Berlín](#) – 229 km
[Poznaň](#) – 286 km

Akce

[Přidat POI](#)
[Získat směry](#)

Jazyky

[Català](#)
[Čeština](#)
[Dansk](#)
[Deutsch](#)
[English](#)
[Español](#)

Kategorie

[Concentration camps](#)

© 2007–2016, Advisor.Travel

[Firemní kontakty](#)

Následuj nás: [Facebook](#) [Twitter](#) [Vkontakte](#) [Youtube](#) [Google+](#) [Pinterest](#)

Všechny textové informace jsou poskytovány na základě [Creative Commons Attribution / FDL](#)
Licence na mediální soubory, které mají být uvedeny v každém jednotlivém případě zvlášť

[Zajímavosti](#) [Mapa světa](#) [Videa](#)

[O projektu](#) [Ochrana osobních údajů](#) [Kontaktujte nás](#)

[Index atrakce](#) [Afrika](#) [Asie](#) [Evropa](#) [Severní Amerika](#) [Oceánie](#) [Jižní Amerika](#) [Antarktida](#)